

ZSILLE GÁBOR

A szív legmélyéről érkező szavak

Irodalmi körkép Írországból

Az itt következő összeállításban tucatnyi ír költő versével és vallomásával gazdagodhatunk. Válogatásunk alapja *A szív legmélye* (*Deep Heart's Core*, Dedalus Press, 2017) című, kortárs ír költőket felvonultató antológia. E széles merítésű gyűjtemény legfőbb különlegessége, hogy a költemények mellett a szerzők vallomásait is tartalmazza: néhány bekezdésnyi eligazító kommentárokat, amelyek feltárják az adott mű keletkezésének részleteit, az életrajzi hátteret. Akik – a mostanság teret nyert esztétikai felfogással szemben – makacsul vallják, hogy egy vers szerzője nem másodlagos, akik egy költeményt nem önmagában álló textusnak tekintenek és fontosnak tartják a személyességet, azok bizonyára érdeklődéssel pillantanak be a költők műhelyébe.

A 320 oldalas antológia seregnyi költőjéből a reális terjedelem érdekében csak néhányat választhattunk ki. Közöttük szerepelnek olyan kiválóságok, a mai ír líra

vezéralakjai, mint Thomas McCarthy és Gabriel Rosenstock. (A szintén kiemelkedő Pat Boran ezúttal nem verssel, hanem a könyvhöz írt bevezető minisszéjével képviselteti magát, akárcsak Bernard O'Donoghue, akitől előszavának egy részét közöljük.) Általánosságban kijelenthető, hogy az ősi ír nyelv, a gael használata a költészetben sajnálatosan visszaszorult, dacára annak, hogy az ír társadalom egy része eltökélt küzdelmet folytat kihalófélben lévő (néhány százezer ember által beszélt) anyanyelve fennmaradásáért. A gael nyelvű líra egyik élharcosa Gabriel Rosenstock, aki következetesen e nyelven alkot, majd művének angol változatát saját kezűleg készíti el.

A Magyar Napló legutóbb 2006 decemberében közölt ír irodalmi összeállítást, így hát időszerű ez a mostani ablaknyitás. A tizenhárom évvel ezelőtti bevezetőben írt mondatom szerencsére változatlanul érvényes: tiszteletre méltó az ír irodalmi alapítványok és állami szervezetek aktív, áldozatkész szerepvállalása nemzeti irodalmuk népszerűsítésében. Ezúttal őszinte köszönetünket nyilvánítjuk a Dedalus Press Kiadónak, Bernard O'Donoghue szerkesztőnek, az érintett költőknek, továbbá a The Gallery Press és a Carcanet Press kiadóknak, amiért engedélyükkel lehetővé tették a magyar nyelvű publikálást.

BERNARD O'DONOGHUE

Előszó

A költői felolvasások nagy korszakát éljük. Szerzőként mindannyiunk számára ismerős érzés, hogy valami kimaradt a versünkből, valami, amit a felolvasás révén tehetünk jóvá. Igen, gyakran érezzük úgy, hogy a nyomtatott sorokból „a költő személyes közlése nélkül soha nem ismertük volna meg az igazi hátteret.” Éppen ezért oly kiváló Eugene O'Connell ötlete, hogy magát a költőt kell megszólaltatni. Szóban éppoly szabad lehet, mint írásban, de csak a költő tarthatja fel előttünk a saját maga által választott ked-

venc versének titkát. Miután ezekben az esszéekben a költők egy része visszatér a „vallomásos költészet” kérdéséhez, pontosan megtudjuk, mennyit hajlandók önmagukról elárulni. Ám más is kiderül: Keats leveleiből például az, hogy egyáltalán mi végre a költészet – vagyis költői hitvallására is fény derül. Edna Longley mondta egyszer, hogy minden jó költemény magáról a költészetéről is szól.

Az itt olvasható költemények szerzőjük költői szemléletétől függően személyes vagy politikai jellegűek, formai szempontból pedig kötött vagy szabad versek. Az antológia bevezető az ír irodalomba, egyszerűs mind sokoldalú pillanatfelvétel az ír költészet kiemelkedő korszakáról. Az elkötelezett, hiteles, beteljesedett ír irodalom legjobb arcát kívánja bemutatni.

Szeli Valéria fordítása